

Kanan kuolema

Kukko ja kana pieni menivät muinoin yhdessä pähkinä-vuorelle ja päättivät keskenänsä, että kumpi vain ensiksi pähkinän löytäisi, hän siitä kumppanillensa jakaisi toisen puolen. Kana pian löysikin oikein tavattoman suuren pähkinän, mutta eipä tuosta mitään hiiskunutkaan, vaan tahtoi yksin syödä kaiken. Mutta tuopa oli niin suuri, ett'ei hän saanut sitä nieltyksi, vaan se kurkkuun istui, ja tästäpä nyt kana pelkäämähän, että ehkä tukehtuisi. Hän siis hätääntyneenä huusi: "kukko rakas; juokse, minkä suinkin jaksat, minulle vettä noutamaan, sillä muuten varmaankin tukehdun." Kukko lähti pötkimään kaivolle ja sanoi sinne ennätettyänsä: "kaivo kulta! anna minulle vettä! kanaseni pähkinä-vuorella makaa, hän on saanut suuren pähkinän kurkkuunsa ja ompi tukehtumaisillansa." Kaivo vastasi: "juokse ensin morsiamen luoksi sekä tuo sieltä punaista silkki-lankaa." Kukko morsiamen tykö juoksi ja sanoi sitten hänelle: "anna, kiltti morsian, minulle punaista silkki-lankaa! langan annan kaivolle, kaivo minulle vettä antaa ja veden minä kannan kanaselleni, joka pähkinä-vuorella makaa; hän on suuren pähkinän kurkkuunsa saanut sekä on nyt tukehtumaisillaan." Morsian vastasi: "juokse ensin noutamaan pikku kiehkuraani, joka jäi paju-pensahasen riippumaan." Nyt kukko pensaalle juoksi, otti oksalta kiehkuran ja toi sen morsiamelle, morsian antoi kukolle silkki-langan, langan vei kukko kaivolle ja kaivo hänelle antoi vettä. Kukko nyt veden kantoi kanallensa, mutta tuopa oli jo tukehtumaan ehtinyt ennen, kuin kukko perille pääsi, ja makasi nyt siinä liikahtamata, ihan hengetönnä. Tätäpä kukko niin kovasti suri, että se ääneensä itkemään rupesi, ja kaikki elävät tulivat kanan kovaa onnea surkuttelemaan; kuusi pientä hiirtä rakensi vähäiset vaunut, joissa kana oli haudalle vietävä, ja kun vaunut oli valmiiksi saatu, hiiret valjaihinkin menivät ja itse kukko istui ajajaksi. Mutta tiellä heitä kettu kohtasi. "Minne matkasi, kukko hyvä?" - "Minä kanaani menen hautaamaan." - "Suvaitsetko minun tulla mukhasi?"

"Tule, mutta taakse istu,
täällä sinä liioin painat."

Kettu nyt meni istumaan vaunujen ta'an ja sitten sinne

vielä tuli susi, karhu, hirvi, jalopeura ja kaikkia metsän eläviä. Näin nyt kelpo vauhtia mentiin eteen-päin, kunnes tultiin erään puron rannalle. "Mitenkä tästä ylitse pääsemme?" huudahti kukko. Siellä puron reunalla makasi oljen-korsi, joka sanoi: "minä sillaksi laskeun puron poikki, jotta saatatte ylitseni ajaa." Mutta kun nuot kuusi hiirtä tuli sillalle, luikahti niitten alta korsi, vaipuen vetehen, ja hiiret myöskin putosivat sinne sekä hukkuivat kaikki. Oltiimpä nyt taaskin pahassa pulassa, mutta nyt pä hiili tuli apuunsa tarjoamaan sanoen: "minähän laskeun virran poikki, että pääsette ylitseni toiselle puolelle." Sen hiili nyt tekikin, mutta kovaksi onneksi vesi siihen koski hiukkasen, josta se kihisten sammui ja kuoli. Kun kivi tämän havaitsi, tuon tuli kukko raukkaa sääli, ja se nyt laskeutui veden poikki. Silloin kukko itse meni vaunuja vetämään, mutta kun hän toiselle rannalle piankin päästyänsä oli kedolle laskenut kana vainajan ja sitten sinne koetti hinata myöskin noita toisia, jotka vaunujen takana istuivat, tämä hänelle liian raskaaksi kävi, kovin monta kun siinä oli painamassa, vaunut nyt takaisin vyöryivät ja niissä oliat toinen toisensa päällitse putosivat vetehen sekä hukkuivat kaikin. Kukko siis jäi yksin kuolleen kanansa kanssa, ja tälle hän nyt haudan kaivoi, laski vainajan sinne, laittoi haudalle kummun sekä istui siihen suremaan, kunnes itsekin kuoli; ja nyt pä siis viimeinenkin oli Manan maihin muuttanut.

* * *